

**OPERABALET
MARIBOR**

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
SLOVENE NATIONAL THEATRE

MARIBOR

PO MOTIVIH
ISTOIMENSKEGA ROMANA
ZLATE VOKAČ MEDIC

BALET

MAK PUN GI

PO MOTIVIH
ISTOIMENKEGA ROMANA
ZLATE VOKAČ MEDIC

Sodobna slovenska opera v enem dejanju po motivih istoimenskega romana Zlate Vokač Medic
A contemporary Slovenian one-act opera based on motifs of the eponymous novel by Zlata Vokač Medic
Eine zeitgenössische slowenische Einakt-Oper nach dem gleichnamigen Roman von Zlata Vokač Medic

Glasba
Music
Komponistin

Libreto
Libretto
Libretto

Izdajatelj partiture
Music score edition
Herausgeber der Partitur

Praizvedba
World premiere
Uraufführung

Nina Šenk

Igor Pison

© Edicije Društva slovenskih skladateljev, 2020

2. oktober 2020, Velika dvorana SNG Maribor

Ustvarjalci operne predstave
Artistic team
Künstlerteam

Dirigent
Conductor
Musikalische Leitung

Simon Krečič

Asistentka dirigenta
Assistant conductor
Assistenz der musikalischen Leitung

Jera Petriček Hrastnik

Režiser
Director
Inszenierung

Igor Pison

Scenograf
Set designer
Bühnenbild

Rok Predin

Asistent scenografa
Assistant set designer
Bühnenbildassistentz

Matic Kašnik

Kostumograf
Costume designer
Kostümbild

Branka Pavlič

Oblikovalec luči
Lighting designer
Lichtgestaltung

Rok Predin

Asistent režije
Assistant director
Regieassistentz

Tim Ribič

Zasedba

Cast

Besetzung

Miriam

Hannes

Mathias

Jani

Odposlanec

Dina

Šarika*

Prebivalci mesta Marpur
Inhabitants of Mapurg
Bürger von Marpur

*Nema vloga
Silent role
Stumme Rolle

Koncertna mojstra
Concert masters
Konzertmeister

Zborovodkinja
Chorus-mistress
Choreinstudierung

Sabina Cvilak

Jaki Jurgec

Martin Sušnik

Bogdan Stopar

Sebastijan Čelofiga

Irena Petkova

Julija Jurgec / Rene Vujinić Cvilak

Simfonični orkester SNG Maribor
SNG Maribor Symphony Orchestra
Sinfonieorchester SNG Maribor

Oksana Pečeny Dolenc, Saša Olenjuk

Zbor Opere SNG Maribor
Maribor Opera Chorus
Opernchor SNG Maribor

Zsuzsa Budavari Novak

Korepetitorji
Vocal coaching
Korrepetitoren

Šepetalki
Prompters
Souffleusen

Angleški in nemški prevod nadnapisov
English and German translation of surtitles
Englische und deutsche Übersetzung der Übertitel

Izvedba nadnapisov
Surtitling
Übertitelpräsentation

Inšpicienta
Stage managers
Inspizienz

Robert Mraček, Olga Pečeny

Sabina Alatič, Nada Strnad

Benjamin Virc

Božidar Hadler, Franc Marot

Iztok Smeh, Matjaž Marin

Operna predstava traja približno 70 minut in nima odmora.

Running time 70 minutes. No intermission.

Die Opernaufführung dauert ca. 70 Minuten und hat keine Pause.

Simfonični orkester SNG Maribor

SNG Maribor Symphony Orchestra

Sinfonieorchester SNG Maribor

Godala
Strings
Streicher

Oksana Pečeny Dolenc

KONCERTNA MOJSTRICA
CONCERT-MASTER
KONZERTMEISTERIN

Prve violine / *First violins / 1. Violine*

Marko Jerbić

NAMESTNIK KONCERTNEGA MOJSTRA
DEPUTY CONCERT-MASTER

Maja Peternel

Matija Udovič

Daša Savić

Gabor Kiš

Hrvoje Šoštarić

Simona Jambrović

Tamara Bakardzieva

Kostadinova

Matej Haas K. G./G. A.

Druge violine / *Second violins / 2. Violinen*

Miladin Batalović

VODJA
PRINCIPAL

Anđelko Ilčić

NAMESTNIK VODJE
DEPUTY PRINCIPAL

Zlatka Fras Godec

Tina Muraus

Darko Kordić

Muniba Busančić

Jana Erčulj

Dora Rakar K. G./G. A.

Viole / *Violas / Bratschen*

Evgenij Barsov

VODJA
PRINCIPAL

Levente Gidro

NAMESTNIK VODJE
DEPUTY PRINCIPAL

Eva Koprivšek Petkovšek

Ana Pravdič

Rosica Petrova

Neža Papler K. G./G. A.

Violončela / *Cellos / Violoncelli*

Gorazd Strlič

VODJA
PRINCIPAL

Nikolaj Sajko

NAMESTNIK VODJE
DEPUTY PRINCIPAL

Davor Gluhak

Tanja Kovačič

Božo Šulić

Zsafia Klacsmann

Kontrabasi / *Double-basses / Kontrabässe*

Božidar Kovačič

VODJA
PRINCIPAL

Žiga Trilar

NAMESTNIK VODJE
DEPUTY PRINCIPAL

Darjan Cvetrežnik

Uroš Lečnik

Evgen Oparenović K. G./G. A.

Pihala
Woodwinds
Holzbläser

Flavte / *Flutes / Flöten*

Alenka Goršič-Ernst

VODJA
PRINCIPAL

Eva Slana I. FLAVTA

Melanija Pintar II. FLAVTA

Mateja Kremljak Hotko PICCOLO

Oboe / *Oboes / Oboen*

Tomas Žganec

VODJA
PRINCIPAL

Astrid Kukovič I. OBOA K. G./G. A.

Nina Smrekar II. OBOA K. G./G. A.

Klarineti / *Clarinets / Klarinetten*

Lovro Turin

VODJA
PRINCIPAL

Domen Marn I. KLARINET

Evgen Celcer II. KLARINET

Oto Kožuh BASKLARINET

Fagoti / *Bassoons / Fagotte*

Anzhelika Chernykh

VODJA
PRINCIPAL

Miha Mitev I. FAGOT

Vuk Radule Popović II. FAGOT

Miha Petkovšek KONTRAFAGOT K. G./G. A.

Trobila
Brass
Blechbläser

Rogovi / *Horns / Hörner*

Andrej Žgank

VODJA
PRINCIPAL

Borut Pahič I. ROG

Sarah Akif II. ROG

Veronika Flammer Gidro III. ROG

Žan Zdovc IV. ROG

Trobente / *Trumpets / Trompeten*

Janez Kopše

VODJA
PRINCIPAL

Matjaž Klemenc I. TROBENTA K. G./G. A.

Milan Feguš II. TROBENTA

Pozavne / *Trombones / Posaunen*

Stanko Vavh

VODJA
PRINCIPAL

Jure Smej I. POZAVNA

Valerij Pravdič II. POZAVNA

Bogdan Vizjak BAS POZAVNA

Tolkala
Percussion
Schlagwerk

Robert Krček TIMPANI

VODJA
PRINCIPAL

Lovro Ašič TIMPANI

Krištof Hrastnik TOLKALA

Harfa
Harp
Harfe

Natalija Ristić Puzigača

Inšpektor orkestra
Orchestra inspector
Orchesterinspektor

Valerij Pravdič

Arhiv
Archives
Archiv

Božo Hadler, Franc Marot

Postavljalavec orkestra
Orchestra Set-up
Orchestereinrichtung

Jože Korez

Zbor Opere SNG Maribor *SNG Maribor Opera Choir* *Opernchor SNG Maribor*

Zborovodkinja / *Choir-mistress* /

Chorleitung

Zsuzsa Budavari-Novak

1. SOPRAN / *SOPRANO I.*

Nevenka Kiseljak
Lucija Krašovec
Terezija Potočnik
Tanja Vuzem
Nataša Žlender

2. SOPRAN / *SOPRANO II.*

Nina Gracej
Renata Krajnc
Klavdija Kuzkin
Martina Ledinek
Melanija Markovič

1. ALT / *CONTRALTO I.*

Petra Crnjac
Dada Kladenik
Mojca Potrč
Regina Schulz
Marija Zelko

2. ALT / *CONTRALTO II.*

Monika Bezjak
Irena Ferk
Liubov Gnucha
Helena Štajnmeč
Saša Tisel Fidler
Olga Vavh

1. TENOR / *TENOR I.*

Lovro Čučko
Uroš Dolšek
Beno Muraus
Tomaž Planinc
Danilo Vračko

2. TENOR / *TENOR II.*

Silvester Kronaveter
Gregor Mlakar
Hideyuki Suzuki
Marko Škofič
Marko Žaler

BARITON / *BARITONE*

Maks Feguš
Miran Kosi
Jernej Luketič
Miha Mikluš
Matjaž Vezonik

BAS / *BASS*

Bojan Hinteregger
Peter Izlakar
Marko Mandir
Peter Skušek

Inšpektor opernega zbora

Opera Choir Inspector

Opernchorinspektor

Silvester Kronaveter

MARPURGI

VSEBINA OPERE

MATHIASOVA MELANHOLIJA

Pesnik Mathias išče navdih za svojo pesnitev, a ne najde pravih besed. Zaradi napovedanega nastopa pred mestnim občinstvom čuti velik pritisk, saj mu do zdaj ni uspelo ustvariti nič primernega. V glavi mu frenetično odzvanjajo ponavljajoče se besede, a se ne zlijejo v pesem. Ko se Mathias zbudi iz svoje melanholične nočne more, se pred njim razgrne pogled na mesto Marpur.

JANIJEVA PESEM

Iz množice se pojavi pesnik Jani, ki kljub opevanju lepote pokrajine in mesta napove mračno usodo vseh svobodomiselnih ljudi in predvsem drugače verujočih zaradi naglo napredujoče inkvizicije. Množica ljudi pesimistično povzame Janijevo prerokbo, ki oznanja, da je propad blizu.

HANNESOV IATREON¹

Mathias obišče Hannesa v trenutku, ko se ta poslavlja od starejšega pacienta z zdravniškim nasvetom. Mathias se želi pred Hannesom pohvaliti, da je prejel vabilo na pesniški turnir v Riegersburgu, obenem pa mu potoži o lastni nezmožnosti, da bi izrazil to, kar v resnici misli in čuti. Hannes mu odvrne, da mu pri tem ne more pomagati, saj ga ne more ozdraviti njegovih lastnih strahov. Ko Hannes omeni, da bo na turnirju tudi Jani, ga Mathias skuša očrniti kot ljudskega pesnika nižjega stanu, Hannes pa stopi Janiju v bran in

11 Izraz izvira iz starogrške besede iatros (ιατρός: zdravnik) in je označeval prostor zdravnikovega dela oziroma v današnjem pomenu zdravniško ordinacijo. (op. ur.)

razkrinka Mathiasovo pomanjkanje pesniškega talenta in ljubosumje na mlajšega kolega. Mathias, ki hlepi po slavi in priznanju, je užaljen in Hannesa opomni na številne sporne stvari in dogodke, ki jih je videl in bi lahko Hannesa spravile na grmado, če bi jih razkril oblastem, še posebej inkviziciji. Hannes mu odvrne, da je postal marioneta v rokah oblastnikov in z besedami »kjer vlada strah, ni prijateljstva« zavrne Mathiasov poskus izsiljevanja, da bi lahko z njim gojil pristen prijateljski odnos. Mathias nato v jezi ukrade nekaj zelišč iz Hannesove ordinacije in zbeži na pot.

ODPOSLANEC

Mathias se odpravi na pot do pesniškega turnirja v Riegersburg, a mu pot prekriža cesarjev odposlanec, ki od Mathiasa zahteva, da mu razkrije identiteto in skrivališče judovskega dekletca, ki naj bi ga neko noč prinesli v Marpur. Odposlanec še naprej pritiska na Mathiasa, naj mu izda vsa imena svobodnjakarjev, saj bo le tako lahko očistil ljudstva pregreh. Mathias se naposled vda in izusti ime svojega rivala Janija, nato pa z globokim občutkom krivde nadaljuje pot v Riegersburg.

JANIJEVA SMRT

V svoji sobi Mathias brez uspeha išče navdih za svojo besedno mojstrovino. Bridko spoznanje, da nima daru za pisanje, dodatno pretrese obisk Hannesa, ki mu sporoči, da so danes našli Janijevo truplo, nato pa odide v svojo ordinacijo, da bi dokončal

obdukcijo Janijevega trupla. Mathiasa začnejo vedno bolj najedati dvomi in predvsem tesnobni občutek, da je on sam kriv za Janijevo smrt. Hannes ugotovi, da je Jani podlegel ranam med mučenjem na natezalnici in za njegovo smrt okrivi frančiškanskega inkvizitorja Johannesa Kapistrana. Vse mesto objokuje Janijevo smrt.

MIRJAM IN ŠARIKA

Mine nekaj mesecev od Janijeve smrti. V otroški sobici v Dinini hiši Mirjam pestuje deklico Šariko, ki je hudo zbolela, in ji poje uspavanko. Prav Šarika je judovsko dekletce, o katerem je Mathiasa spraševal cesarjev odposlanec. Da bi pozdravil dekletce, Hannesa pokličejo na dom. Ko pregleda deklico in ji dá zdravilo, mu Mirjam zaupa, da mala Šarika ni iz teh krajev in da so njene starše sežgali na grmadi. Iz samostana so jo dali Dini, ki jo je širokosrčno sprejela v svoj dom. Mirjam se Hannesu hvaležno zahvali za gostoljubje, ki jo je mesto izkazalo njej in mali Šariki, Hannes pa s ponosom in z novim upanjem zre v prihodnost mesta Marpur, kjer lahko sobivajo ljudje različnih kultur in jezikov. Prav zgodba o mali Šariki je dokaz, da lahko v mestu zmaga prava ljubezen. Preden se Hannes poslovijo od Mirjam, ji obljubi, da bo prišel vsak dan pogledat, kako napreduje zdravje male Šarike.

MATHIASOVO PREBUJENJE

Mathias razlaga Hannesu, ki je v mislih sicer pri Mirjam, o čem bi rad pisal. Končno je spoznal, kako lepa in pravzaprav čudežna je narava,

ko se prebuja iz svojega sna. V pesniškem zanosu, ki ga je prebudilo občudovanje narave, in iz opazne Hannesove naklonjenosti do Mirjam se Mathias odloči, da bo odslej pisal o ljubezni.

MIRJAM IN HANNES

Ljubezen, ki se je spletla med Mirjam in Hannesom, v prihodnosti izriše vizijo njunih življenj, zdaj že odrasle Šarike in njene nove družine.

SLAVJE OB MESTNEM OBREŽJU

Aprilska idila in sonce prevzameta celo mesto, v katerem se pripravljajo pomladno slavlje. Ljudje se odpravljajo k reki, da bi uživali ob hrani in pijači ter v prijetnem pomladnem druženju.

SLOVO MIRJAM

Hannes in Dina se v spremstvu male Šarike odpravita k mestnemu obrežju, da bi dekletce podarilo rožo Mathiasu. Presenečeni Mathias, ki je naposled občutil zadovoljstvo in priznanje za svoje pesniško ustvarjanje, se pridruži veseli množici ljudi. Le Mirjam, ki je s cesarjevim odposlancem sklenila dogovor, da bo v zameno za Šarikino svetlo prihodnost zapustila Marpur, se v mislih poslavlja od lepega mesta ob Dravi in njegovih srečnih prebivalcev.

THE MARPURGS

SYNOPSIS

MATHIAS' MELANCHOLY

The poet Mathias is trying to find an inspiration for his new poem, yet the words are escaping him. Due to an announced presentation of his art that is about to take place in front of the whole city, he is overwhelmed by enormous pressure, especially since he has not come up with an appropriate song. When he wakes up from this melancholic nightmare, the view on the city of Marpurgh unfolds in front of him.

JANI'S SONG

The poet Jani emerges from the crowd and presents a heartfelt song about the beauty of the city and its surrounding nature. However, the beautiful imagery is then followed by Jani's sinister premonition that foretells the decline and dark fates of all free-thinking people, whose lives will be threatened by the rapidly advancing inquisition. The city crowd

then contemplates Jani's prophetic words, proclaiming that the end is near.

HANNES' IATREON¹

Mathias pays a visit to Hannes, who is about to conclude his examination of an older patient. Mathias then boastfully announces that he received an invitation to the Riegersburg poetry tournament, although he confesses that he is not up to this challenge due to his inaptness to convey his thoughts and feelings into songs. Hannes then replies that he is unable to assist him in the matter, since he cannot cure his own fears. Moreover, when Hannes mentions Jani, who will also be attending the tournament, Mathias becomes overwhelmed with jealousy and feels offended when Hannes praises Jani as the true poet of the city thus pointing out Mathias' lack of talent. In turn,

Mathias reminds Hannes of many events and occasions he has witnessed in Hannes' life which could be compromising and even incriminating, should he tell about them to the authorities, especially the inquisition. Hannes rejects his allegations, stating that Mathias has become a puppet in the hands of authorities. Furthermore, Hannes denies the possibility of being a true friend to Mathias, as there can be no friendship under the rule of fear. Mathias then steals some herbs from Hannes' ordination and runs away in anger.

THE EMISSARY

Mathias has set out on his way to the Riegersburg poetry tournament, but his path is crossed by the emperor's emissary. He asks Mathias to reveal to him the identity and hiding place of a Jewish girl who was allegedly brought to Marpurgh one night. The

emissary continues to interrogate Mathias to give him the names of all freethinkers, as this is the only way he be able to help purge people of their sins. Mathias eventually yields to demands of the emissary and utters the name of his rival Jani. Mathias then continues his journey to Riegersburg with a burdening guilt.

JANI'S DEATH

In his room, Mathias unsuccessfully seeks inspiration for his masterpiece. Mathias' realization that he doesn't have a writing talent is further shaken by Hannes, who informs him that Jani's body was found. When Hannes returns to his office to complete an autopsy of Jani's body, Mathias becomes increasingly consumed by doubts and, above all, the anxious feeling that he himself is to blame for Jani's death. Hannes finds out that Jani succumbed to his wounds during torture on a rack and blames the Franciscan Inquisitor Johannes Kapistran for his death. The whole city mourns Jani's death.

MIRIAM AND SHARIKA

Several months have passed since Jani's death. In the children's room in Dina's house, Miriam is nursing a little girl, Sharika, who has become seriously ill, and singing her a lullaby.

Sharika is the Jewish girl about whom Mathias was asked by the emperor's emissary. Hannes has been summoned to examine the little girl. After he gives her medicine, Miriam confides in him that little Sharika is not from these places and that her parents were burned at the stake. The authorities of the nearby convent have given Sharika to Dina, who received her generously into her home. Miriam is grateful to Hannes for the hospitality shown by the city to her and little Sharika, and Hannes looks with pride and new hope to the future of the city of Marpurgh, where people of different cultures and languages can coexist in peace and mutual understanding. The story of little Sharika has thus become a living proof that true love can win. Before his goodbye to Miriam, Hannes promises that he will come every day to see the progress of little Sharika.

MATHIAS' AWAKENING

In an honest conversation, Mathias confesses to Hannes, who is distracted by thoughts of Miriam, what he would like to write about. Mathias has finally realized how beautiful and miraculous nature is when it begins to flourish. In his poetic enthusiasm aroused by an admiration for nature and Hannes'

obvious affection for Miriam, Mathias decides that he will henceforth write about love.

MIRIAM AND HANNES

The love that has intertwined between Miriam and Hannes outlines a vision of their lives in the future, with an adult image Sharika and her new family.

CELEBRATION ALONG THE EMBANKMENT

The April idyll and the sun have enraptured the whole city, where the spring celebration is taking place. People are rushing towards the river to enjoy food and drinks in a joyful spring celebration.

MIRIAM'S FAREWELL

Hannes and Dina accompany little Sharika to the city shore so the little girl could present her flower to Mathias – much to his surprise. Mathias, who finally feels satisfaction and recognition for his poetic endeavours, the joins the merry crowd. Only Miriam, who had made an agreement with the emperor's emissary, has to leave Marpurgh in exchange for Sharika's life. In her thoughts, Miriam says her goodbye to the beautiful town along the Drava and its happy inhabitants.

1 An Old Greek expression for doctor's office.

DIE MARPURGER HANDLUNG

MATHIAS' MELANCHOLIE

Der Dichter Mathias versucht, eine Inspiration für sein neues Gedicht zu finden, doch die Worte entsagen ihm. Aufgrund eines angekündigten Auftritts mit seiner Poesie vor der ganzen Stadt steht er unter enormen Druck, zumal er sich kein passendes Lied ausgedacht hat. Als er aus diesem melancholischen Albtraum erwacht, entfaltet sich vor ihm der Blick auf die Stadt Marburg.

JANIS LIED

Der Dichter Jani taucht aus der Menge auf und präsentiert ein herzliches Lied über die Schönheit der Stadt und ihrer umgebenden Natur. Auf die schönen Gleichnisse folgt dann jedoch Janis finstere Vorahnung, die den Niedergang und das dunkle Schicksal aller freidenkenden Menschen vorhersagt, deren Leben durch die rasch fortschreitende Inquisition bedroht sein wird. Die Stadtmenge denkt dann über Janis prophetischen Worte nach und verkündet, dass das Ende nahe sei.

HANNES' IATREON¹

Mathias besucht Hannes, der kurz vor dem Abschluss einer Untersuchung eines älteren Patienten steht. Mathias gibt prahlerisch bekannt, dass er

eine Einladung zum Riegersburger Poesieturnier erhalten hat, obwohl er gesteht, dass er dieser Herausforderung nicht gewachsen ist, weil er nicht in der Lage ist, seine Gedanken und Gefühle in Liedern zu übermitteln. Hannes antwortet, dass er ihm in dieser Angelegenheit nicht helfen kann, da er dessen Ängste nicht heilen kann. Als Hannes erwähnt, dass an dem Turnier auch Jani teilnehmen wird, wird Mathias von Eifersucht überwältigt und fühlt sich beleidigt, als Hannes Jani als den wahren Dichter der Stadt lobt und auf Mathias mangelndes Talent hinweist. Im Gegenzug erinnert Mathias Hannes an viele Ereignisse und Anlässe, die er in Hannes Leben erlebt hat und die kompromittierend und sogar belastend sein könnten, sollte er den Behörden, insbesondere der Inquisition, davon erzählen. Hannes weist seine Anschuldigungen zurück und erklärt, dass Mathias zu einer Marionette in den Händen der Behörden geworden sei. Darüber hinaus bestreitet Hannes die Möglichkeit, ein wahrer Freund von Mathias zu sein, da es unter der Regel der Angst keine Freundschaft geben kann. Mathias stiehlt dann einige Kräuter aus Hannes' Praxis und rennt wütend davon.

DER ABGESANDTE

Mathias hat sich auf den Weg zum Riegersburger Poesieturnier gemacht, doch sein Weg wird vom Abgesandten des Kaisers gekreuzt. Er bittet Mathias, ihm die Identität und das Versteck eines jüdischen Mädchens zu offenbaren, das angeblich eines Nachts nach Marburg gebracht wurde. Der Abgesandte verhört weiterhin Mathias, um ihm die Namen aller Freidenker zu geben, da er nur so dazu beitragen kann, die Menschen von ihren Sünden zu befreien. Mathias gibt schließlich den Forderungen des Abgesandten nach und spricht den Namen seines Rivalen Jani aus. Mathias setzt dann seine Reise nach Riegersburg mit Schuld belastet fort.

JANIS TOD

In seinem Zimmer sucht Mathias erfolglos nach Inspiration für sein Meisterwerk. Die Erkenntnis von Mathias, dass er kein poetisches Talent hat, wird von Hannes weiter erschüttert, der ihm mitteilt, dass Janis Leiche gefunden wurde. Als Hannes in seine Praxis zurückkehrt, um eine Autopsie an Janis Körper durchzuführen, wird Mathias zunehmend von Zweifeln und vor allem vom beklemmenden Gefühl geplagt, dass er selbst für Janis Tod verantwortlich ist. Hannes findet heraus, dass Jani unter Folter auf einer Folterbank seinen Wunden erlegen ist und macht den Franziskaner-Inquisitor Johannes Kapistran für seinen Tod verantwortlich. Die ganze Stadt trauert um Jani.

MIRIAM UND SCHARIKA

Seit Janis Tod sind mehrere Monate vergangen. Im Kinderzimmer in Dinas Haus stillt Miriam ein kleines Mädchen, Scharika, das schwer krank geworden ist, und singt ihm ein Schlaflied. Scharika ist das jüdische Mädchen, nach dem Mathias vom Abgesandten des Kaisers gefragt wurde. Hannes wurde aufgefordert, das kleine Mädchen zu untersuchen. Nachdem er ihr Medizin gegeben hat, vertraut Miriam ihm an, dass die kleine Scharika nicht von hier stammt und dass ihre Eltern auf dem Scheiterhaufen verbrannt wurden. Die Behörden des nahe gelegenen Klosters hatten Scharika an Dina übergeben, die sie großzügig in ihr Haus aufgenommen hat. Miriam ist Hannes für die Gastfreundschaft dankbar, die die Stadt ihr und der kleinen Scharika entgegenbringt, und Hannes blickt mit Stolz und neuer Hoffnung in die Zukunft der Stadt Marburg, in der Menschen verschiedener Kulturen und Sprachen in Frieden und gegenseitigem Verständnis zusammenleben können. Die Geschichte der kleinen Scharika ist somit ein lebendiger Beweis dafür, dass wahre Liebe gewinnen kann. Vor seinem Abschied von Miriam verspricht Hannes, dass er jeden Tag kommen wird, um die Fortschritte der kleinen Scharika zu sehen.

MATHIAS' ERWACHEN

In einem ehrlichen Gespräch gesteht Mathias Hannes, der von den Gedanken an Miriam abgelenkt ist, worüber er gerne schreiben würde. Mathias hat endlich erkannt, wie

schön und wunderbar die Natur ist, wenn sie zu gedeihen beginnt. In seiner poetischen Begeisterung, die durch die Bewunderung für die Natur und Hannes offensichtliche Zuneigung zu Miriam geweckt wird, beschließt Mathias, von nun an über die Liebe zu schreiben.

MIRIAM UND HANNES

Die Liebe, die sich zwischen Miriam und Hannes verflochten hat, umreißt eine Vision ihres zukünftigen Lebens mit einem Erwachsenenbild von Scharika und ihrer neuen Familie.

FEIER ENTLANG DER BÖSCHUNG

Die Aprilidylle und die Sonne haben die ganze Stadt entzückt, in der das Frühlingsfest stattfindet. Die Menschen eilen zum Fluss, um bei einem freudigen Frühlingsfest Essen und Getränke zu genießen.

MIRIAMS ABSCHIED

Hannes und Dina begleiten die kleine Scharika zum Stadtufer, damit das kleine Mädchen Mathias ihre Blume geben kann. Der überraschte Mathias, der endlich Zufriedenheit und Anerkennung für seine poetischen Bemühungen empfindet, schließt sich der fröhlichen Menge an. Nur Miriam, die mit dem Abgesandten des Kaisers eine Vereinbarung getroffen hatte, muss Marburg im Austausch für Scharikas Leben verlassen. In ihren Gedanken verabschiedet sich Miriam von der schönen Stadt entlang der Drau und ihren glücklichen Bewohnern.

¹ Ein altgriechischer Ausdruck für die Arztpraxis.

Bogdan Stopar, operni zbor

Irena Petkova, operni zbor

Rene Vujinić Cvrlak, Sabina Cvrlak

MED DISTOPIČNO SIVINO SREDNJEGA VEKA IN HUMANIZMOM PRIHODNOSTI

Intervju z Nino Šenk in z Igorjem Pisonom,
s skladateljico ter z libretistom in režiserjem
slovenske operne novitete Marpurgi

SPRAŠUJE
Benjamin Virc

Poznavalci umetnosti različnih
provenienc in številni teoretiki
danes pogosto omenjajo
»zapršenost« oper, češ da
gre za živega fosila, tako rekoč
mastodonta glasbenega gledališča,
ki danes nima nič ali vsaj zelo malo
skupnega s sodobnim časom. Če bi
se strinjala s to trditvijo, se najbrž
ne bi lotila tega skupnega projekta?
Kako je pravzaprav prišlo do začetka
vajinega sodelovanja? Je to vajin
prvi umetniški projekt?

NINA: Operi velikokrat pripisujejo,
da ne sodi v današnji čas, s čimer se
ne strinjam. Res pa večina najprej
pomisli na starejše operne klasike, na
Verdija, Puccinija, morda na Mozarta,
redkeje pa ljudje ob besedi opera
vidijo sodobnejša mojstrska dela.
Opera se lahko močno zasidra tudi
v sedanji kulturi, seveda je pa za
to potrebno naročiti in uprizarjati
nova dela ter iskati nove načine,
kako jo preobraziti. Prav zaradi
zgodbe, igre, scene in tudi plesa je
pravzaprav lahko močnejši medij
za posredovanje sodobne glasbe,
ki je marsikomu tuja. Če samo
pomislimo, so sodobni ples in tudi
sodobnejše zvrsti v gledališču dosti
bolj sprejeti kot sodobna opera. K
pisanju Marpurgov sta me povabila
g. Danilo Rošker in g. Simon Krečič,
česar sem se zelo razveselila. Želja
po operi je bila v meni, težje pa si
je bilo predstavljati, da bo prišlo
do dejanskega naročila. Igorja sem
spoznala na začetku projekta in
hitro sva ugotovila, da podobno
razmišlja.

Igor, priprava libreto se v

zgodovinskem kontekstu operne
ustvarjalne prakse praviloma mora
zgoditi pred začetkom komponiranja
glasbe, toda delo libretista poleg
samega oblikovanja pétega
besedila obsega tudi dramaturško
delo, v vašem primeru celo delo
režiserja. Kako ste se pripravljali
na zasnovo zgodbe, na kateri
temelji opera Marpurgi? Ste pri tem
izhajali že iz točno določene ideje o
inscenaciji? In še, kako se zgodba
slovenske opere Marpurgi razlikuje
od istoimenskega romana Zlate
Vokač Medic? Opera kot specifična
umetniška konfiguracija ima gotovo
svojo logiko ... Ste pri oblikovanju
zgodbe s ciljem njene uprizorljivosti
morali iti tudi v kakšen kompromis,
poenostavitev in redukcijo tistih
elementov, ki niso ključni za samo
naracijo zgodbe? Kje se kaže ta
fokus operne zgodbe?

IGOR: Začel bi s kompromisom
glede časa. Za take eksperimente
potrebujemo več let in verjetno
postopno prilagajanje na novo glasbo
(najprej koncertna postavitve, nato
zborovski nastop ipd.). Tokrat se je
zgodilo, da smo zaključeni produkt
morali predstaviti v rekordnem času,
kar je bila s strani mariborske Opere
še kar pogumna poteza. Nina Šenk
je pričarala pravi čudež. Vesel sem,
da je sprejela moje sodelovanje pri
pisanju libreto, kar ni samoumevno:
sodobni skladatelji raje pišejo sami.
Esejistično zastavljeni roman nudi
preveč zgodb, ki so večinoma kratke
obnove večjih dogajanj, zato sem
v prvi fazi dela spraševal Nino, kaj
bi rada uglasbila. Tako sva izluščila
jedra, okrog katerih se zgodba

razvija. Zdi se mi pametno, da smo
pripovedovanje ustavili pri tragičnem
zaključku Mirjamine zgodbe, ker
je nadaljnji potek romana pregost
za dramatizacijo. V tej fazi ni bilo
prostora za režijski ego. Mislim, da
je režija stopila v ospredje kasneje,
ko je Nina skoraj zaključila proces
komponiranja. Nina je odlična
sodelavka, jasna in zelo pripravljena
umetnica, kar je prava redkost. Če se
ne bi ujela, dvomim, da bi zdaj sploh
govorili o operi Marpurgi. Na koncu
bi omenil še željo, ki je neposredno
vezana na kompromis časa: zelo bi
se veselil debate, ki kritično pretresa
pojem sodobne opere v smislu
postavitve in libreto ter se sprašuje,
zakaj v imenu neke psevdotradicije
še vedno ustvarjamo šablonske
opere. Zato gledam na prvo stopnjo
Marpurgov kot na uvod v globlje
razmišljanje o problematiki sodobne
opere.

Nina, kakšni so izzivi sodobnega
skladatelja, ki želi komponirati v tej
zahtevni glasbenogledališki formi?
Kako sploh potekajo priprave na
komponiranje opere? Se kar lotite
uglasbljevanja libreto ali pa je za
to treba nekoliko več osebnega
angažmaja, morda tudi preštudirati
še kaj več kot zgolj istoimenski
roman, po kateri je Igor napisal
libreto? Ste se v vsem strinjali z
njegovimi idejami ali pa je morda
prišlo tudi do izmenjave stališč,
vzajemnega kritičnega branja iste
zgodbe? Kakšen je pravzaprav
vaš odnos do človeškega glasu
kot glasbenega »inštrumenta«?
Je to vaša prva opera oziroma

glasbenogledališko delo ali pa ste se v njej morda že preizkusili? Nameravate po tej izkušnji napisati še kakšno opero?

NINA: Izzivi pri pisanju opere so seveda mnogi, vsaj v mojem primeru, ker pravzaprav glasbenogledališkega dela v tem obsegu še nisem pisala. Tudi zborovskih skladb se nisem lotila že od dijaških let, tako da bil na začetku prisoten strah, če bom temu sploh kos. Že pred naročilom sem bila ljubiteljica oper, tako da mi vsaj forma ni bila neznanka. Na začetku sem prebrala knjigo, potem prvo verzijo libreta, ki ga je pripravil Igor, nato se je pa začelo pravo delo – komunikacija z Igorjem, predelave libreta, prve strani not. Nato komunikacija z Opero SNG Maribor – o velikosti orkestra, pevcih, tolkalih in podobno. Libreto se je spreminjal med ustvarjanjem glasbe, ker je prav glasba narekovala »tempo«, včasih je bilo treba dodati tekst, včasih spet kaj odvzeti. Delo je torej potekalo sočasno in lahko rečem, da sem se sproti učila, kaj pomeni komponiranje opere. Skozi proces je potem postalo tudi jasno, da zgodba zahteva tudi nadaljevanje, tako imamo sedaj izvedbo prvega dela Marpurgov, drugi del sledi v eni izmed naslednjih sezon.

Kljub temu da nisem komponirala skladb za zборе, mi je glas eno ljubših sredstev izražanja, predvsem sem ga uporabljala v komornih ali ansambelskih skladbah. Moj pristop do glaslu se ne razlikuje od pristopov, ki jih imam do drugih inštrumentov. Najprej črpam informacije iz izvajalske prakse zadnjih stoletij, nato

pa iščem svežino, nove barve, nove načine izražanja, ki se razvijajo od 20. stoletja dalje. Zagotovo pa se pri moji obravnavi inštrumentov ali glaslu močno zazna stik s tradicijo. Kot rečeno, sledi pisanje še drugega dela opere Marpurgi, imam pa veliko željo po pisanju še več oper.

Med pogostimi zagatami, ki so značilne za sodobni svet glasbenega gledališča, so tudi zvrstne oznake sodobnih glasbenogledaliških del, ki se raztezajo od epigonskih zvrsti pa vse do postopere. Kako bi zvrstno označili svojo kompozicijo? Gre za sodobno historično (zgodovinsko) opero, tj. opero, ki se navezuje na določeno tradicijo, ali pa iščete neke svoje rešitve v smislu iskanja novih izraznih možnosti glasbenega medija?

NINA: Marpurgi so opera, ki se močno navezuje na tradicijo. Podobno, kot sem opisala svoje delo z glasom ali z inštrumenti, velja tudi za moj glasbeni jezik – jasen stik s tradicijo, prepleten z »novejšimi« zvočnimi rešitvam, s širjenjem harmonije, zvočne pokrajine in barv. Zagotovo je posebnost opere ta, da se konča sredi zgodbe in kliče po nadaljevanju. Zgodba že sama prinaša določene glasbene rešitve, predvsem pa temelji na kontrastih – naj bo to razlika v karakterju, v razmišljanju obeh protagonistov ali denimo v tem, da ima tudi zbor sočasno več vlog: enkrat predstavlja ljudstvo, drugič vest in strah, velikokrat sem pa te kontraste vkomponirala sočasno – s tem sem na nek način pokazala možnost

različnih pogledov na isto situacijo.

Nina, ste uspešna skladateljica z mednarodnim ugledom, ovenčanim s številnimi nagradami in priznanji, ste tudi najmlajša članica SAZU. Koliko vam čas dopušča ustvarjati skladbe, ki niso nujno povod nekega naročila? Ima skladatelj danes sploh čas, da lahko ustvarja povsem avtonomno in brez pritiskov pričakovanj javnosti ali določene ciljne publike? Kako vidite ta družbena in osebna razmerja? Se iz prisile (naročila, rok oddaje, natečajev ipd.) kdaj rodi tudi kdaj dobrega?

NINA: To, kar sprašujete, je interpretacija vsakega posameznika oziroma umetnika. Sama recimo že od študentskih let nisem napisala skladbe samo zato, ker bi si jo želela in ne bi imela predvidene izvedbe. Že dvajset let torej pišem samo po naročilu. Seveda lahko kje malo bolj uveljavljam svoje želje, neke pa tudi ne, vendar to ne pomeni, da ne ustvarjam avtonomno. Vsako naročilo je izziv po svoje in teh sem zelo vesela. Pišem popolnoma brez zunanjih pritiskov, odgovarjam samo sebi ter ljudem, ki bodo to delo izvedli. Če skladba nagovori izvajalca, bo zagotovo tudi publiko, ker bo izvajalec poskrbel za to. Nikoli pa ne bo moja glasba všeč vsem in tega niti ne pričakujem, ne od publike ne od sebe, še manj pa upam na odobravanje od žirij tekmovanj. Vsaka omejitev, pa naj bo to časovna, formalna, pri izbiri inštrumentov ali tematike, mi je pomagala, da sem napredovala. Sama se verjetno ne

bi podajala vedno znova v neznane podvige. Vesela sem namreč novih naročil in vedno novih izzivov, ki jih s tem premagujem, kot je recimo tudi tale opera. Najlepši občutek pa je zagotovo takrat, ko se moja glasba dotakne ljudi, ko napisane note zaživijo skozi izvajalce, napolnijo prostor in nagovorijo poslušalce.

Igor, kot uveljavljen operni in gledališki režiser imate gotovo jasno izoblikovan pogled na to, kaj definira dobro operno delo. Kako je danes s trendi t. i. regietheatra, ko imamo še vedno opraviti z radikalnimi posegi režiserja, s katerimi se sicer povečini že umrli skladatelji in libretisti najbrž ne bi vedno strinjali – ali pač?

IGOR: Prepričan sem, da se marsikateri pokojni skladatelj ali libretist ne bi strinjal s površno, z dolgočasno in zaprašeno postavitvijo dela, v katerega je svojčas verjel. Nadgradnja klasične opere s sodobnega vidika ni nikakršen šok, ko ni grajena na »blefu«, poceni provokaciji ali egotripu. Lohengrin v režiji Hansa Neuenfelsa – to je tista režija z ogromnimi laboratorijskimi mišmi, če se še spomnite – je publiko sprva šokirala, danes pa velja za skoraj »klasično« branje Wagnerjeve glasbene drame. Kar David Marton počenja v dramskem kontekstu, bomo v bodočnosti mogoče videli tudi na opernih deskah. Minilo bo sicer še precej let, preden bomo v operi lahko v celoti črtali arije, prizore in celo dejanja. Tako revolucijo lahko sproži dirigent, morda vpliven direktor operne hiše, zagotovo pa ne

režiser. Sam ne vem, če je to prava pot za jutrišnjo opero. Po mojem mnenju bi se najprej morali otresti vseh Carmen, Traviat in La bohème, saj se na »jedilnem listu« pojavljajo že skoraj vsako sezono. Operni repertoar je skoraj nepregleden, lepo bi bilo, če bi odkrivali nove in pozabljene opere, predvsem pa če bi vložili več sredstev v komponiranje novih del. Za hiperprodukcijo zadnjih let, kjer na odru v bistvu gledamo ene in iste opere, je namreč kriva lažna ideja operne tradicije. Operna gledališča niso muzeji. Slovenija se mora nujno otresti stavka »to ni za nas«, ki sem ga zadnje čase poslušal še preveč pogosto. Naj se stavek »to ni za nas« spremeni v »to smo mi,« da bomo potem lahko kaj ukrenili.

Razkorak med zvočnim »idealom« partiture in omejitvami izvedbe nekega dela v praksi je za glasbenega ustvarjalca lahko pogosto tudi dokaj frustrirajoče. Nina, kako ste zadovoljni z izvedbo glasbenih ansamblov, opernega zbora, solistov in simfoničnega orkestra mariborske Opere? Vam je glasbeni študij predstave dal morda kakšen globlji vpogled v lastno delo? Je posledično prihajalo do kakšnih revizij zapisanega glasbenega teksta?

NINA: Opera je bila napisana z mislijo na prav te izvajalce, in kljub temu da se redkeje soočajo s sodobnejšo glasbeno literaturo, je rezultat fantastičen. Moj glasbeni jezik je zahteven in časovno gledano je ta projekt zagotovo velik zalogaj za vse udeležene, mislim pa, da se

večina strinja, da je bilo vredno. Ker je to moja prva opera, vidim seveda pomanjkljivosti in bi določene odseke sedaj verjetno naredila drugače. Proces vaj in postavljanja zgodbe na oder mi je dal namreč ogromno znanja, ki ga prej nisem imela. Opera je večdimenzionalna že takrat, ko pišeš note, ne šele, ko se postavlja na oder. Pri samem delu je prišlo do manjših revizij, ki so se izkazale kot boljše rešitve, vendar govorimo tukaj o minimalnih posegih v partituro.

Bi želeli morda še kaj sporočiti poslušalcem, ki bodo imeli priložnost slišati in videti praizvedbo slovenske operne novitete Marpurgi? Morda kakšno podrobnost, ki se vam zdi ključna za razumevanje širšega konteksta opere? Kaj lahko pričakujemo na Velikem odru SNG Maribor 2. oktobra 2020?

NINA: Delo Zlate Vokač Medic je zaživel s pomočjo čudovite ekipe in preko interpretacij mnogih umetnikov. Najprej skozi interpretacijo knjige, z nastankom libreta, potem z mojo interpretacijo, ki sem jo izrazila z notami, kasneje se je glasbeno delo preko režiserja, scenografa, kostumografinje postavilo na oder, tam zaživel še preko pevcev, orkestrskih glasbenikov in dirigenta. V čast mi je, da sem bila lahko del ekipe, ki je z veliko mero spoštovanja pa tudi fantazije poskrbela, da bodo Marpurgi zaživel na mariborskem odru. Opera Marpurgi je darilo Operi Slovenskega narodnega gledališča Maribor, vsem izvajalcem, celotni ekipi v zaodrju ter vsem poslušalcem.

NINA ŠENK

BIOGRAFIJA SKLADATELJICE

Nina Šenk (r. 1982 v Ljubljani) je po končanem študiju kompozicije in glasbene teorije na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu Pavla Mihelčiča nadaljevala podiplomski študij kompozicije na Visoki šoli za glasbo Carla Marie von Webera v Dresdnu pod mentorstvom Lotharja Voigtländerja in leta 2008 končala mojstrski študij na Visoki šoli za glasbo in gledališče v Münchnu v razredu Matthiasa Pintscherja. Leta 2017 je prejela nagrado Prešernovega sklada. Od leta 2019 je docentka za področje kompozicije. Med študijem je dobila več nagrad, med drugim evropsko nagrado za najboljšo kompozicijo na festivalu Young Euro Classic za *Koncert za violino in orkester* (2004), študentsko Prešernovo nagrado Akademije za glasbo in prvo nagrado na festivalu Weimarski pomladni dnevi za sodobno glasbo za skladbo *Movimento fluido* (2008). V sezonah 2008/2009 in 2009/2010 je bila rezidenčna skladateljica orkestra Deželnega gledališča v Cottbusu v Nemčiji. Njene skladbe so bile izvedene na pomembnejših festivalih doma in v tujini (BBC Proms, Biele

Newyorške filharmonije, Salzburške slavnostne igre, Young Euro Classic Berlin, Kasselski glasbeni dnevi, Musica Viva München, Frankfurter Positionen, Weimarski pomladni dnevi, Heidelberška pomlad, Festival Takefu na Japonskem, Ljubljana Festival, Festival Slowind, Slovenski glasbeni dnevi, Svetovni glasbeni dnevi, Svetovni kongres saksofonov idr.) ter na koncertih po vsem svetu z različnimi orkestri in ansambli (Newyorška filharmonija, orkester Deželnega gledališča v Cottbusu, Festivalski orkester Young Euro Classic, Orkester Slovenske filharmonije, Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije, Simfonični orkester RTV Slovenija, ansambli InterContemporain, Modern, Klangforum, Scharoun, Mosaik, United Berlin, Aleph, Concorde, Londonska Sinfonietta, pihalni kvintet Slowind, Altera veritas, MD7, DC8 idr.). Je umetniška vodja cikla sodobne komorne glasbe Koncertni atelje v okviru Društva slovenskih skladateljev ter cikla klasične glasbe Koncertni abonma v Ribnici na Dolenjskem.

Nina Šenk, foto Ciril Jazbec

IGOR PISON

BIOGRAFIJA LIBRETISTA IN REŽISERJA

Slovenski režiser Igor Pison se je rodil v Trstu. Svojo profesionalno pot v sferi gledališča si je najprej utrdil kot član igralskega ansambla Slovenskega stalnega gledališča (SSG) v Trstu ter v italijanskem državnem gledališču Il Rossetti. Med letoma 2008 in 2012 je študiral operno in gledališko režijo na Akademiji za gledališče Augusta Everdinga v Münchnu. Leta 2012 je v Münchnu pripravil svojo prvo operno režijo Dallapiccolove operne enodejanke *Nočni let (Il volo di notte)*, v Trstu je režiral uprizoritev *Saj razumete*, prirejeno po istoimenski pripovedi tržaškega literata Claudia Magrisa, leto zatem pa glasbeno igro *Hozana tekočemu računu* Bertolta Brechta in Kurta Weilla. Svojevrstni mejnik predstavlja režija drame *Angel pozabe* po istoimenskem romanu Maje Haderlap leta 2014 v SNG Drama Ljubljana. Še istega leta je v HNK Zagreb in v SSG v Trstu režiral dvojezični prvenec *Trst, mesto v vojni! Trieste una città in guerra*. V sezoni 2015/2016 je v tržaškem SSG režiral slovensko praizvedbo monodrame *Ismena, njena sestra*, leta 2016 pa *Dogodek v mestu Gogi Slavka* Gruma. Istega leta se je podpisal tudi

pod režijski koncept Shakespearove tragedije *Macbeth* v produkciji ljubljanske Drame. Kot soustvarjalec opere *Marpurgi*, za katero je ustvaril libreto, se v SNG Maribor že tretjič predstavlja v vlogi režiserja, in sicer po odmevni produkciji Wagnerjeve glasbene drame *Rensko zlato* (v sezoni 2016/2017) ter avtorskem projektu *Drugibutalci* (v sezoni 2018/2019).

Igor Pison, foto Damijan Svarc

Jaki Jurgec, Julija Jurgec, Sabina Cvilak

MARPURGI

LIBRETO **IGOR PISON** (2019)
PO MOTIVIH ISTOIMENSKEGA ROMANA
ZLATE VOKAČ MEDIC

I. Mathiasova melanholija

Zbor
Dež lije in voda klokota po kamnih.
Dež umiva moje mesto.
Oko ujame dolgi tok nemirne Drave.
Belo obzidje in ljubko mestece. Marpur.

II. Janijeva pesem

JANI
I.
Prišli bodo vetrovi, vetrovi iz daljnih dežel.
Tam rastejo breze in pada beli sneg.
Poslušajte pesmi, pesmi o preprostih stvareh.
Mrak. Megla. Ali sinje nebo in oblak na njem.
Poslušajte pesmi, pesmi o domačih stvareh:
varnost, toplota in ljubezen za našim obzidjem.
Tam trata zelena in beli grad na osamljenem vrhu.

II.
Prišli bodo vetrovi, vetrovi iz daljnih dežel.
Umirali bodo ljudje zavoljo praznih besed.
Ogenj in meč: grmade gorijo v naši deželi.
Umirali bodo ljudje zavoljo praznih besed.
Praznih besed, ki nikomur ne koristijo.
Prišli so vetrovi, vetrovi iz daljnih dežel.
Na domači trati zeleni pada beli sneg.

Zbor
Svet se stara. Vse je narobe.
Veliki svet trka na vrata našega mesta.
Propad je blizu.

III. Hannesov iatreon

HANNES
SmeH je brezplačno zdravilo:
smejte se zjutraj, opoldne in zvečer.

HANNES
Kaj je, a me potrebuješ?

MATHIAS
Ali sem bolan? Tesnoba v prsih ...
Svet se ruši nad glavo ... Kot v vročici ...
Kako dolgo sem si želel tekmovati v slavnem Riegersburgu!
Pesniški turnir. Velika čast.
A tesnoba v prsih ... Nevidna moč me sili k pisanju ...

Ne morem uloviti besed, da bi povedal to,
kar bi moral. Ali sem bolan?

HANNES
Ne morem te ozdraviti,
ker se ne moreš izkopati iz svojega strahu.

MATHIAS
To je velika čast, da so me povabili na pesniški turnir!

HANNES
Jani bo tudi prisoten.

MATHIAS
Jani... Neuki ga slavijo!

HANNES
Ubogi Mathias! Prizadet si, če slišiš kaj o Janiju.
Njegovo slavo ...

MATHIAS
Pesnika, ki se ga drži govorica ljudstva in gnoj med prsti.

HANNES
Tam boš bral svoja grozna besedila?

MATHIAS
Krivičen si!

HANNES
Besedila, ki silijo k zehanju?
Janijeve pesmi pa ...

MATHIAS
Raje imam poučne, resne zgodbe!
Janijeve pa ...

HANNES
Mraz mi je šel po hrbtenici,
ko sem poslušal Janijeve pesmi.

MATHIAS
Krivičen si in niti malo hvaležen za to,
kar sem storil zate?

HANNES
Kaj?

MATHIAS
Molčal sem o stvareh,
ki bi te lahko pripeljale na grmado.

HANNES
Bedak mora k učitelju, ne k zdravniku!

MATHIAS
Ščutil sem te, ko so lovili zdravnike zavoljo trupel, ki so izginjala iz bolnišnice.
Nisem te zasledoval, ko si hodil v judovske hiše –

HANNES
Učil sem jih tujih jezikov!

MATHIAS
Videl sem, kako so te obiskovali na tujem muslimanski veljaki in ostajali pozno v noč.

HANNES
Lahek plen si za oblastnike.

MATHIAS
Spomnil sem se vseh bogokletnih in prevratniških besed, ki jih sipaš na gospodo.
Pa sem ti prijatelj! Ozdravi me.

HANNES
Kjer vlada strah, ni prijateljstva.

MATHIAS
Miru in tihega zadovoljstva nisva nikoli poznala
ne jaz ne ti, doktor Hannes. Molčal sem o teh stvareh. Lahko bi govoril.

IV. Odposlanec

MATHIAS
Naprej moram, do pesniškega turnirja.
Kje je moj konj?
Pusti me, nisem bolan.
Bolna je moja duša.

MATHIAS
Ničesar ne vem!

ODPOSLANEC
Mirno, prijatelj. Danes gre za pomembnejšo stvar.
Hannes me ne zanima.
Baje so neko noč prinesli v Marpur majhno judovsko dekletce.

MATHIAS
Majhno judovsko dete?

ODPOSLANEC
Poizvedi, kje je in kdo jo skriva.

MATHIAS
Ne vem!

ODPOSLANEC
Poizvedi!

MATHIAS
Ne vem!

ODPOSLANEC
Marpur je poleg Hannesa leglo skritega upornišva. Ali poznaš koga, ki je nagnjen k svobodnjaštvu?

MATHIAS
Ne vem!

ODPOSLANEC
Poizvedi!

MATHIAS
Ne vem! Ne vem! Ne vem!

ODPOSLANEC
Poizvedi!

MATHIAS
Jaz moram do turnirja na cvetnih igrah ...

ODPOSLANEC
Ti lahko rešiš nedolžne ljudi pred pregreho.
Samo ti.

MATHIAS
Ne vem!
Rad imam red in mir.

ODPOSLANEC
Ti lahko rešiš nedolžne ljudi pred pregreho,
samo ti ...

MATHIAS
Rad imam red in mir.
Da – so tudi takšni ...

ODPOSLANEC
... ki se norčujejo iz misijonarjev in njihovih prizadevanj!
Takšni so! Svobodnjakarji!
Takšni se včasih rodijo. Da!

MATHIAS
Da, so tudi takšni, se včasih rodijo.
Da, so tudi takšni svobodnjakarji, da!

ODPOSLANEC
Kdo? Kdo?

MATHIAS
Ne vem! Ne vem!

ODPOSLANEC
Kdo? Kdo?

MATHIAS
Ne vem. Jani! Tako domnevam. Jani. Ne vem.
Nič ni storil. Nisem videl. Samo nasmeh ...
Obnašanje. Ne vem.

ODPOSLANEC
Srečno beri na cvetnih igrah v Riegersburgu.
Mathias je potr in ga preveva občutek krivde.

V. Janijeva smrt

MATHIAS
Pisal bi – o času.
Pisal bi – o napredku.
Pisal bi, ker smo nesrečni.
Pisal bi o bogastvu.
Pisal bi! Dan je delo
in noč počitek. Napredek? Bogastvo?
Preklete besede me vodijo,
potem pa zbeže!
Moj bog, zakaj sem brez daru?

HANNES
Janija so ubili. Danes so našli truplo.

HANNES
Kar piši svoje fabrije!
Danes ste vsi pisuni bliže slavi.
Edinega pravega pesnika
našega mesta ni več.

//

ZBOR
Prišli bodo vetrovi, vetrovi iz daljnih dežel.
Umirali bodo ljudje zavoljo praznih besed.

MATHIAS
Hotel sem, da ga zastrašijo ...

HANNES
Zlomljene kosti. Med mučenjem.

MATHIAS
... da ga za kratek čas vržejo v temnico.

HANNES
Zlomljene kosti. Med mučenjem.
Na natezalnici!

MATHIAS
... da bi ne hodil s tistim samozavestnim nasmehom!

ZBOR
Prišli bodo vetrovi, vetrovi iz daljnih dežel.
Umirali bodo ljudje zavoljo praznih besed.

HANNES
Zlomljene kosti. Inkvizicija!
Zdravnik sem, a poznam svet in sodstvo.
Vem, kako se izsiljujejo priznanja.
Vem tudi, kdo jih izsiljuje.
Frančiskan. Johannes Kapistran!

ZBOR
Zlomljene kosti, nasilna smrt,
na natezalnici, med mučenjem!
Umirali bodo ljudje zavoljo praznih besed.

HANNES
Vse je obrnjeno na glavo. Propad je blizu.

ZBOR
Belo obzidje, na trati zeleni pada beli sneg.

MATHIAS
Jani je bil zares velik pesnik.

HANNES
Njegova krivda je samo ta, da se je predajal svobodni misli.

MATHIAS
Nikoli ne bom dosegel njegovih besed.

HANNES
Ubili so nedolžnega, nemočnega človeka.

MATHIAS
Preklet naj bo cesarjev odposlanec! Le zakaj sem mu nasedel?

HANNES

Ni poklekal pred idoli.
Gledal je svet po svoje.

MATHIAS
Janija ni ubila inkvizicija. Janija sem ubil jaz.

ZBOR
Na trati zeleni pada beli sneg. Mmm ...

HANNES
Tvoj nemi jezik opeva našo žalost.

VI. Mirjam in Šarika

MIRJAM
Spala je deklica mala v lupini orehovi.
Spala je mirno, drobna mala punčica.
Spala je deklica mala v lupini orehovi.
Spala je mirno, drobna mala punčica.
Rahla kot dih, v orehovi lupini.
Spala je skrita, drobna, mala Šarika.

ŽENSKI ZBOR
Drobna, mala, skrita. Mmm ...
Spala je mirno, drobna, mala, skrita.
Rahla kot dih, mala Šarika.

MIRJAM
Mala Šarika ni iz teh krajev,
starše so zažgali na grmadi!
Iz samostana so jo dali v novi topli dom.
Šariko skrivajo v tej hiši.
Sprejelo nas je vaše mesto.

HANNES
Zgodba o Šariki obeta lepši jutri.
Moje mesto je spletlo lepo zgodbo.

MIRJAM
Tu je zmagala prava ljubezen ...

HANNES
Moje mesto je spletlo lepo zgodbo.

MIRJAM
... v vašem malem mestu ob reki, kjer se govori
tudi judovska narečja.

HANNES
Ob reki, kjer se govori tudi judovska narečja.
Vročica bo minila. Pritekel bom vsak dan k
Šariki.

VII. Mathiasovo prebujenje

MATHIAS
Mesto se prebuja.
Mesto in reka v novi praznični opravi.
Čisto belo mesto.
Pisal bom o ljubezni! Pisal bom o ljubezni!
Zunaj je sneg pobelil mesto, čisto belo.
Tak nebeški mir ...
Ne najdem besed.
Pisal bom o ljubezni.

VIII. Mirjam in Hannes

MIRJAM
Spala je deklica mala v lupini orehovi.
Spala je mirno, drobna mala punčica.

HANNES
Rad bi ji rekel, da se dopolnjujeva: njena vera v
nemogoče in moj razum.

MIRJAM
Spala je deklica mala v lupini orehovi.
Spala je mirno, drobna mala punčica.

HANNES
Krhka. Vsak dan bom hodil sem, čeprav ni več
bolnikov.

MIRJAM
Rahla kot dih, v orehovi lupini.

MIRJAM IN HANNES
Spala je skrita, drobna mala Šarika.

HANNES
Spala je deklica, mirno, drobna mala punčica.

IX. Slavje ob mestnem nabrežju

ZBOR
Sonce sije ob Dravi.
Visoki snegovi so že mimo.
Sonce sije ob Dravi.
Aprilskega sonca se že veselimo.

ZBOR
Drava hrumi skozi moje mesto!
Sončen dan sreče!
Še pijače, še jedi, še veselja!

Se že veselimo!

DINA
Trgaj cvet, mala Šarika!

ZBOR
Prinesi nam cvetlico,
prinesi nam veselja.

DINA
Prinesi nam cvetlico,
Prinesi nam veselja, mala Šarika!

ZBOR
Sončen dan sreče!
Se že veselimo!

X. Slovo Mirjam

MIRJAM
Vabi me voda, kliče me Drava,
ne bo več strašnih pogovorov.
Rešena boš, mala Šarika!
Kakšen čudež je življenje.

HANNES
Moje mesto je spletlo lepo zgodbo, zmagala je
ljubezen.

MATHIAS
Ljudje v njem in okoli njega so za lepši svet.

DINA
Kakšen čudež je življenje!

VSI
Kakšen čudež je življenje! Življenje!

KONEC

V okviru projekta **Podpora novim kariernim perspektivam 2018–2021** smo v Slovenskem narodnem gledališču Maribor v gledališki sezoni 2019/2020 zaposlili naslednje udeležence:

Jana Erčulj, orkestrska glasbenica tutistka – violinistka
 Tomaž Golub, plesalec v baletnem ansamblu
 Jan Trninič, plesalec v baletnem ansamblu
 Anja Jurše, strokovna sodelavka v marketingu

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Več informacij o projektu **Podpora novim kariernim perspektivam 2018–2021** je dostopnih na spletni strani SNG Maribor, www.sng-mb.si, več o Evropskem socialnem skladu ter Evropskih strukturnih in investicijskih skladih pa si lahko preberete na spletni strani www.eu-skladi.si.

PROGRAM FINANCIRA

ZLATA POKROVITELJICA

POKROVITELJICA SEZONE

POKROVITELJICA BALETA

PODPIS NA
DALJAVO

VIDEO
IDENTIFIKACIJA

PRIJAVA
ZAVAROVALNEGA
PRIMERA IN
OGLED NA
DALJAVO

PREPROST
DOSTOP DO
VSEH STORITEV

NIKOLI SAMI

SAVA
ZAVAROVALNICA

PREMIUM

PREMIUM BANČNIŠTVO VREDNO APLAVZA

Spoznajte **Paket Premium Nove KBM**, ki vam ponuja strokovne storitve osebnega bančnika s **360-stopinjskim finančnim svetovanjem**, številne **ugodnosti Premium debetne kartice Visa** ter **ugodnejše ponudbe** kreditov, depozitov in vzajemnih skladov.

Preverite vse prednosti vrhunskega paketa in pogoje za pristop pri osebnih bančnikih na naši spletni strani.

nkbm.si/paket-premium

Nova KBM

DELITE SI VSE

Z AKCIJSKO PONUDBO

MOBILNI PAKET
NAJ C ZA DVA

140 GB

ŽE OD

15,99 €
/ mesec na osebo
DO 2 LETI

ZA
OBSTOJEČE
IN NOVE
NAROČNIKE

Z akcijsko ponudbo paketa **Naj C za dva** si lahko delita mesečne stroške in kar **140 GB**. Ob obisku Telekomovega centra vaju čaka še ugoden nakup **MOBI kartice za 1,99 € s prednaloženimi 5 €** za tretjo številko, s katero lahko s pomočjo storitve **DELIM GB** delita svoje gigabajte tudi z vajinim malčkom.

4G+

www.telekom.si

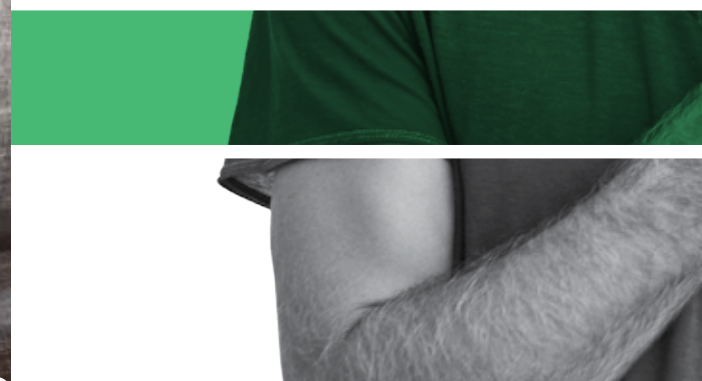
TelekomSlovenije

*Paket Naj C vključuje neomejene pogovore in neomejene SMS-MMS-e v vsa slovenska omrežja in v državah območja EU-tarife ter 140 GB prenosa podatkov v Sloveniji (od tega brezplačno do 13903 MB v državah območja EU-tarife). Sklenejo ga lahko novi ali obstoječi naročniki mobilnih storitev, ki so zasebni ali poslovni uporabniki. Akcijska cena 15,99 EUR na mesec je izračunana za eno osebo in velja v primeru, ko dve osebi v akcijskem obdobju do 31. 3. 2020 izbereta mobilni paket Naj C (mesečna naročnina 23,99 EUR namesto 28,99 EUR) in dodatno naročniško razmerje Druga številka (akcijska mesečna naročnina 7,99 EUR namesto 15,99 EUR), pri čemer skupni znesek za dve osebi znaša 31,98 EUR. Akcijska ugodnost 50% popusta pri mesečni naročnini paketa Druga številka velja za nove naročnike 24 mesecev, za obstoječe naročnike, ki podaljšajo naročniško razmerje za 24 mesecev v skladu s Pogoji akcijskega nakupa naprav, pa za 12 mesecev. S sklenitvijo novega naročniškega razmerja ali spremembo obstoječega naročniškega razmerja se naročniku zaračuna znesek v višini 10,95 EUR. Naročniki paketa Naj C lahko v Telekomovih centrih do 31. 3. 2020 dobijo kartico MultiSIM že za 1,99 €. Kartica ima že 5 € dobroimetja. Cene so v EUR z DDV. Za več informacij o akcijski ugodnosti obiščite www.telekom.si, Telekomov center, pooblaščen prodajno mesto ali pokličite 080 8000. Telekom Slovenije, d.d., Ljubljana

ŽAŽIVI Z
NARAVO!

G—LINE®

Novo linijo Lumar **GreenLine** smo ustvarili za tiste, ki si želijo sodobno zasnovan in atraktiven dom, ki prerašča stroge bivanjske okvirje hiše in na subtilen način ponuja navezavo med interierjem objekta in vrtom.

www.lumar.si

OBJEM NARAVE

ZERO
EMISSION
LIVING

 Lumar
Živi najbolje!

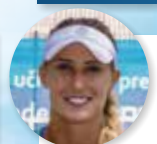
s.Oliver

e² VEDNO MODRA IZBIRA

MILAN KUSTER, direktor Lunos d.o.o.

Ponosni smo, da smo razvili prezračevalne sisteme, ki jih je s preprostim gradbenim posegom mogoče vgraditi v prav vsak dom. Trenutno naš prezračevalni sistem skrbi za dobro kvaliteto bivanja v približno **15.000 slovenskih gospodinjstev**. Celostne rešitve in produkti, ki jih ponujamo, so plod znanja in izkušenj slovenskih in nemških inženirjev ter spadajo med najboljše na svetu. To potrjujejo številne nagrade za kvaliteto, energetske učinkovitost in inovativnost.

POLONA HERCOG, tenisačica

"Zrak je definitivno svež, v primerjavi s prej, ko v tenis centru še ni bilo vgrajenega **prezračevalnega sistema Lunos**. Prej je bil zrak zelo zatohel, sedaj pa imaš občutek, kot da igraš zunaj in ne v dvorani."

JERNEJ KUNTNER, igralec

"Odkar imam **prezračevalni sistem Lunos**, torej od januarja, so vse težave izzvenele in izginile. Ne samo s kvaliteto strojne opreme, zadovoljen sem tudi z odnosom zaposlenih v podjetju, z njihovo ažurnostjo in kvaliteto izvedenih del."

Ustvarjamo *najlepše* trenutke.

OPERA IN BALET SNG MARIBOR

Slovensko narodno gledališče Maribor
Slovenska ulica 27, 2000 Maribor

Telefonska centrala +386 2 250 61 00
Tajništvo Opere in Baleta +386 2 250 61 27
Telefaks +386 2 250 62 94
Elektronska pošta opera@sng-mb.si
Spletna stran www.sng-mb.si

Direktor SNG Maribor Danilo Rošker
Umetniški direktor Opere Simon Krečič
Umetniški direktor Baleta Edward Clug

Pomočnica direktorja za finančne zadeve Aleksandra Hojnik
Vodja tehnike Jože Šnuderl
Poslovni vodja programa Opere in Baleta Benjamin Virc
Producentka Opere in Baleta Mateja Kožuh
Tajništvo SNG Maribor Andreja Hictaler
Tajništvo Opere in Baleta Aglaja Dvanajščak
Tajništvo tehnike Petra Radaj, Sabina Skledar
Računovodstvo Adrijana Ahman, Tanja Nemec, Jasna Rupar, Milanka Vodušek, Ana Vogrin
Kadrovska služba Alenka Smole, Nina Novković

Zborovodkinja Zsuzsa Budavari Novak
Korepetitorja Olga Pečeny, Robert Mraček
Šepetalki Sabina Alatič, Nada Strnad
Inspicienta Peter Krajnc, Iztok Smeh
Arhiv Božidar Hadler, Franc Marot

USTANOVITELJICA JAVNEGA ZAVODA SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR Vlada Republike Slovenije, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije

SVET SNG MARIBOR dr. Suzana Žilič Fišer, *predsednica*, Vlasta Drozg, Jaki Jurgec, Miloš Kosić, Zdenka Križanič, Drago Naberšnik, Mateja Pucko

STROKOVNI SVET SNG MARIBOR Darko Brlek, *predsednik*, Jaki Jurgec, mag. Mojca Jan Zoran, dr. Mihaela Koletnik, Mateja Pucko, Alenka Ribič, Tomaž Habe, Tomaž Rode, mag. Matija Varl

STROKOVNA SKUPINA POMOČNIKA DIREKTORJA ZA PODROČJE OPERE Janez Golob, *predsednik*, Simon Dvoršak, Janoš Kern

MARKETING IN ODNOSI Z JAVNOSTMI

Darja Čížek, Anja Žížek, Alan Kavčič, mag. Nevenka Pašek, Jože Vodušek, Anja Jurše

GLEDALIŠKA BLAGAJNA

Renata Dimitrušev, Jasmina Leskovar

Organizator scenske opreme Matic Kašnik
Odrska mojstra Adrijano Spevan, Mitja Moškon
Scenski tehniki Jože Korez, Andrej Kozel, Dejan Lendvaj, Tadej Nešič, Oto Pesek, Danilo Hrga, Renato Svenšek, Bojan Šumer, Jure Vekjet, Borut Veršič, Dušan Volk
Mojstri na regulatorju luči Sašo Bekafigo, Tomaž Premzl, Janez Namestnik

Odrska razsvetljava Daniel Rola, Milan Založnik, Darjan Domadenik
Zvok in video Gregor Mendaš, Rene Nemec
Rekvizita Mirko Drevénšek, Patricija Krepfl
Scenski atelje Bogdan Jurič, Ivan Nemec, Milena Greifoner, Leon Pišek, Gregor Rajter, Darko Jerič, Roman Hojsak, Mitja Bauman, Izidor Šabeder, Andrej Novak, Boštjan Ornik

Maska Jasminka Marksl, Tadeja Ferš, Vesna Panikvar, Suzana Pirš, Ines Kacijan, Špela Junger, Katja Dragun
Krojaška delavnica Suzana Rengeo, Brigita Rajter, Jože Dobaj, Aleš Černi, Valerija Lešnik, Edvard Čajič

Šiviljska delavnica Simona Toš, Karmen Caf, Zdenka Rošker, Martina Toš Potočnik, Barbara Laure, Kristina Knedl

Čevljarska delavnica Aleš Kac, Jovan Kovačev
Garderoba Tihomir Nemec, Valentina Vever, Tatjana Skodič, Vesna Novitović, Vesna Celcer, Damjana Mohorko, Jasna Domjan, Ivan Dobaj, Simona Rues, Uroš Drobnak, Nuša Anžel

Voznik David Merdaus

Nabava Eva Novak, Marjeta Bogša, Damir Ptiček

Vodja sektorja mag. Bojan Hojnik

Čistilno osebje Natalija Mohorič, Branka Kocbek, Branka Andjelković, Marija Fras, Dejvi Pavlin, Doroteja Bauman Hainc, Tatjana Marinšek, Nataliya Kuz

Receptorji Igor Pravdič, Vatroslav Dragun, Miran Lipman, Franc Grušovnik
Vzdrževalci Matjaž Irgolič, Darijan Jaušnik, Miha Steiner

GLEDALIŠKI LIST ŠT. 1

98. SEZONA – 2020/2021

Urednik

Benjamin Virc

Besedila

Benjamin Virc, Igor Pison, Nina Šenk

Prevodi besedil

Benjamin Virc (angleški in nemški jezik)

Jezikovni pregled

Mojca Marič, Nada Strnad

Fotografije

Tiberiu Marta, Ciril Jazbec, Damjan Švarc

Oblikovanje gledališkega lista

SAMINO studio

Izdajatelj

SNG Maribor

Za izdajatelja

Danilo Rošker

Vse pravice pridržane. Vsakršna reprodukcija slikovnega in tekstovnega gradiva, objavljenega v gledališkem listu, ni dovoljena brez predhodnega soglasja izdajatelja.

Tisk

Ptujska tiskarna

Naklada

400 izvodov

Po odločbi 13. točke prvega odstavka 26. člena ZDDV davek ni obračunan.

Redakcija gledališkega lista opere Marpurgi je bila zaključena 25. septembra 2020.

ISSN 1854-0881

Gledališka blagajna / Box office / Theaterkasse
02 250 61 15

Spletna trgovina / Internet sale / Internetverkauf
www.mojekarte.si

E-pošta / E-Mail
boxoffice@sng-mb.si

Delovni čas gledališke blagajne
Od ponedeljka do petka: od **10.00** do **13.00** in dve uri pred predstavo
Sobota, nedelja in prazniki: ena ura pred predstavo

Box-office opening time
Monday to Friday: 10.00 – 13.00, and two hours before the performance
Saturday, Sunday and Holidays: one hour before the performance

Theaterkasse-Öffnungszeiten
Montag bis Freitag: 10.00 – 13.00 Uhr
und zwei Stunden vor Vorstellungsbeginn
Samstag, Sonntag und Feiertage: eine Stunde vor Vorstellungsbeginn

Investiranje v kulturni jutri
Investing in a Cultural Tomorrow